1 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2021/HC-A/281
g
ދިވެހިރާއްޖޭ ގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ
ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް
• ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2021/HC-A/281
• އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޢަލީ އަނަސް ހިޔާވަހި، ހއ.ހޯރަފުށި
• އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް: ޞާބިރާ ޢަބްދުލްޣަފޫރު މއ.އެނެމޯނީ، ކ.މާލެ
• މައްސަލައިގެ ބާވަތް: އެއްބަސްވުމާއިމެދު ޚިލާފު އުފެދިގެން ހުށަހެޅޭ މައްސަލަ
މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު ފާޠިމަތު ފަރްހީޒާ
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ޝަނީޒް ޢަބްދު اله
ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރައޫފު އިބްރާހީމް
09 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1448
ނިމުނު ތާރީޚް :
18 ނޮވެން ބަރު 2026
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

2 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2021/HC-A/281
29 މުޙައްރަމް 1443
ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް:
06 ސެޕްޓެމްބަރު 2021

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ :
• ނަންބަރު: 116/Cv-C-HD/2020
• ނިންމި ތަން: ސިވިލް ކޯޓު ހުޅުމާލެ ޑިވިޜަން
• ބާވަތް: އެއްބަސްވުމާއިމެދު ޚިލާފު އުފެދިގެން ހުށަހެޅޭ މައްސަލަ
• ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 02 ސެޕްޓެމްބަރު 2020 •ނިމުނު ތާރީޚް: 22 ޖޫން 2021

ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/HC-A/281 ޤަޟިއްޔާ
އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް
ޢަލީ އަނަސް ޞާބިރާ ޢަބްދުލްޣަފޫރު
ޤާނޫނީ ވަކީލު: އޒ.މުޢައްވިޒު ރަޝީދު ޤާނޫނީ ވަކީލު: އޒ.މުޙައްމަދު ރާޣިބު އަޙްމަދު
އެޑްވޮކަސީ ޗެމްބަރސް ދަ ލީގަލް ޗެމްބަރ އެލް.އެލް.ޕީ
މަދަނީ- އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ފްލެޓް ވިއްކުން - އެއްބަސްވުމުގައި ނުހިމެނޭ އެހެން ފަރާތަކަށް ފައިސާ ދެއްކުން- ޕްރިވިޓީ އޮފް ކޮންޓްރެކްޓް -
ހެއްކާބެހޭ- ހެކި ވަޒަންކުރުން- ޞައްޙަ ހެކި
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

3 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2021/HC-A/281
ފަނޑިޔާރު ފާޠިމަތު ފަރްހީޒާގެ ރަ އު ޔު :
ތަޢާރުފު :
1. މިއީ ސިވިލް ކޯޓު ހުޅުމާލެ ޑިވިޜަންގެ ނަންބަރު 116/Cv-C-HD/2020 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު
" " "އި
ކުރުމަށް ހިޔާވަހި، ހއ.ހޯރަފުށި ޢަލީ އަނަސް (މީގެ ފަހުން ޢަލީ އަނަސް ނުވަތަ ސްތިއުނާފު ކުރާ
"
ފަރާތް) އިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.
2. މިޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތަކީ، މއ.އެނެމޯނީ، ކ.މާލެ ޞާބިރާ ޢަބްދުލްޣަފޫރު (މީގެ
ފަހުން "ޞާބިރާ" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް") އެވެ.
ދަށުކޯޓު މަރުހަލާ :
3. ހުޅުމާލެ އެޗް.ޑީ.ސީ ނަންބަރު 09-3-1 ފްލެޓް ގަތުމަށްޓަކައި 03 މެއި 2016 ދުވަހު ޞާބިރާ
1
(ވިއްކާފަރާތް) އާއި ޢަލީ އަނަސް (ގަތް ފަރާތް) އާ ދެމެދު އެއްބަސްވުމެއް ވެވުނެވެ. އަދި އެއްބަސްވުމާއި
އެއްގޮތަށް ފްލެޓް ގަތުމަށް އެޑްވާންސް ފައިސާގެ ގޮތުގައި 1,500,000/-ރ. (އެއްމިލިއަން ފަސްލައްކަ
ރުފިޔާ) 03 މެއި 2016 ގެ ނިޔަލަށް ޞާބިރާ އަށް ދައްކާ ޚަލާސްކޮށްފައިވެއެވެ.2
4. މިފައިސާ ދައްކާފައިވަނީ ޢަލީ އަނަސްގެ ބައްޕަ މުޙައްމަދު ޢަލީގެ އެކައުންޓުންނާއި، ޢަލީ އަނަސްގެ ދެ
ކޮއްކޮ ކަމަށްވާ އަޙްމަދު އަނީސް އާއި އާމިނަތު ސަ ފްރާއުގެ އެކައުންޓުންނެވެ. އަދި ޖަމާކޮށްފައިވަނީ
ޞާބިރާގެ އެދުމުގެ މަތިން ޞާބިރާ، ޢަލީ އަނަސްއާއި ޙިއްސާކޮށްފައިވާ އެކައުންޓްތަކަކަށެވެ.
5. މިއެއްބަސްވުމުގައި ހިމެނޭ މުހިންމު މާއްދާތައް ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.
ތައާރަފް މިއީ ސޯބިރާ ޢަބްދުލްޣަފޫރު، މއ.އެނަމޯނީ، އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރ:)A012721 މީގެ ފަހުން
މި އެއްބަސްވުމުގައި "ވިއްކާ" ފަރާތް ކަމުގައި ބުނެފާވާ) އާއި ހުޅުމާލެ ކޯޕަރޭޝަން އާއި
1 ޢަލީ އަނަސްގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓު ހުޅުމާލެ ޑިވިޜަނަށް ހުށަހެޅި ދައުވާ ފޯމާއެކު ޑޮކިއުމެންޓް 1 "އެއްބަސްވުން"
2 އެއްބަސްވުމުގެ 2 ވަނަ މާއްދާ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

4 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2021/HC-A/281
ދެމެދުވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ވިއްކާ ފަރާތުގެ ނަމުގައިވާ ހުޅުމާލޭ އެޗް.ޑީ.ސީ ނަންބަރ
1-3-09 ފުލެޓް (މީގެ ފަހުން މިއެއްބަސްވުމުގައި "ވިއްކާތަން" ކަމުގައި ބުނެފައިވާ)
2,500,000/-ރ. (ދެމިލިއަން ފަސްލައްކަ ރުފިޔާ) ގެ އަގަށް ހއ.ހޯރަފުށި ހިޔާވަހި، ޢަލީ
އަނަސް، އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު:)A163293 މީގެ ފަހުން މިއެއްބަސްވުމުގައި "ގަންނަ
ފަރާތް" ކަމުގައި ބުނެފައިވާ) އަށް ވިއްކާލުމަށް ކުރެވެމުންދާ މުޢާމަލާތުގެ ދަށުން ތަން ވިއްކުމަށް
އެއްބަސްވެފައިވާ ޖުމްލަ އަގުގެ ތެރެއިން އެޑްވާންސް ފައިސާގެ ގޮތުގައި1,500,000/-ރ.
(އެއްމިލިއަން ފަސްލައްކަ ރުފިޔާ) ވިއްކާ ފަރާތާ ޙަވާލް ކުރުމަށް ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމެކެވެ.
އެއްބަސްވުން -1 އެޑްވާންސް ފައިސާގެ ގޮތުގައި ދެވޭ ފައިސާއަކީ ތަން ވިއްކުމުގެ މުޢާމަލާތް ކުރިއަށް
ގެންދިޔުމުގެ ގޮތުން ތަން ވިއްކުމަށް ހުށައަޅާ ޖުމްލަ ފައިސާގެ ތެރޭން ދެވޭ
ފައިސާއެކެވެ.
-2 މިއެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރާ ވަގުތު އެޑްވާންސްގެ ފައިސާގެ ގޮތުގައި
1,500,000/-ރ. (އެއްމިލިއަން ފަސްލައްކަ ރުފިޔާ) ގަންނަ ފަރާތުން ވިއްކާ ފަރާތާ
ޙަވާލު ކޮށްފާވެއެވެ.
-3 އެއްވެސް ސަބަބަކާ ހުރެ ތަން ވިއްކާލުމަށް ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގާ އެއްބަސްވުމަކަށް
ނާދެވިއްޖެ ހާލަތެއްގައި މި އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެން 03
(ތިނެއް) މަސްދުވަސް ތެރޭގައި އެޑްވާންސްގެ ގޮތުގައި ދީފައިވާ ފައިސާ ގަންނަ
ފަރާތާ ހަވާލުކުރުމަށް ވިއްކާފަރާތުން އެއްބަސްވެއެވެ.
6. ހަތަރު (4) އަހަރު ފާއިތުވެގެން ދިޔަ އިރުވެސް އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް ފްލެޓް ހަވާލުކޮށްފައިނުވާތީއާއި
އެޑްވާންސްއަށް ދެއްކި ފައިސާ އަނބުރާ ލިބިފައި ނުވާތީ، ޢަލީ އަނަސްގެ ފަރާތުން ޞާބިރާގެ މައްޗަށް
ރައްދުވާގޮތަށް މައްސަލަ ކޯޓަށް ހުށަހެޅިއެވެ. އެމައްސަލަ ބަލާފައިވަނީ، އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައި މިވާ
ސިވިލް ކޯޓު ހުޅުމާލެ ޑިވިޜަންގެ ނަންބަރު 116/Cv-C-HD/2020 ޤަޟިއްޔާއިންނެވެ.
3
7. ޢަލީ އަނަސްގެ ފަރާތުން ހުށަ ހެޅި ދައުވާގައި އެދިފައިވަނީ ؛
3 ޢަލީ އަނަސްގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓު ހުޅުމާލެ ޑިވިޜަނަށް ހުށަހެޅި ދައުވާ ފޯމުގެ "އެދޭ ގޮތް"
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

5 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2021/HC-A/281
7.1. އެޑްވާންސް ފައިސާއިން އަނބުރާ ނުދައްކާވާ 1,450,000/-ރ. (އެއްމިލިއަން ހަތަރުލައްކަ
ފަންސާސްހާސް ރުފިޔާ) ؛ އާއި،
7.2. އެއްބަސްވުމާއި އެއްގޮތަށް ޢަމަލުނުކުރުމުގެ ސަބަބުން 03 އޮގަސްޓް 2016 އިން ފެށިގެން މައްސަލަ
ނިމޭ ދުވަހާއި ހަމައަށް ލިބެންޖެހޭ ޖޫރިމަނާ (އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރި ދުވަހުން ފެށިގެން 3 މަސް
ފަހުން ދުވާލަކަށް އެޑްވާންސް ފައިސާގެ 0.1% ނިސްބަތުން) 15 ޖުލައި 2020 ނިޔަލަށް ޖޫރިމަނާގެ
ގޮތުގައި 2,163,005.77ރ. (ދެމިލިއަން އެއްލައްކަ ފަސްދޮޅަސް ތިންހާސް ފަސްރުފިޔާ ހަތްދިހަ
ހަތް ލާރި)؛ އާއި،
7.3. މައްސަލަ ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމަށްޓަކައި ވަކީލު ފީ 30,000/-ރ. (ތިރީސްހާސް ރުފިޔާ) އާއި، މިމައްސަލައާ
ގުޅިގެން މުވައްކިލަށް ލިބެންޖެހޭކަމަށް ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ ފައިސާގެ 7%؛ މިއެވެ.
8. މިދައުވާގެ ރައްދުގައި ޞާބިރާގެ ފަރާތުން ޖުމްލަ ގޮތެއްގައި ބުނެފައިވަނީ، ފްލެޓް ގަތުމާ ގުޅިގެން
އެއްބަސްވުމެއް ވެވުނު ކަމަށާއި، އެއްބަސްވުމުގެ ކުރިން ވާހަކަ ދެކެވުނީ ޢަލީ އަނަސްގެ އިތުރުން ޢަލީ
އަނަސްގެ ބައްޕަ ހއ.ހޯރަފުށި، ހިޔާވަހި މުޙައްމަދު ޢަލީ އާ ކަމަށާއި، އެހެންނަމަވެސް ޢަލީ އަނަސްގެ ބައްޕަ
މުޙައްމަދު ޢަލީގެ އެދުމުގެ މަތިން ޢަލީ އަނަސް ސޮއިކުރުމަށް އެއްބަސްވެ އެގޮތުގެ މަތިން އެއްބަސްވުމެއް
އެދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައިވީކަމަށާއި، އެއްބަސްވުން ތަންފީޛު ނުކުރެވުމުގެ ސަބަބުން އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން
އެޑްވާންސްކޮށް ދެއްކި ފައިސާ މުޙައްމަދު ޢަލީއާއި، ޢަލީ އަނަސް އެއްބަސްވި ގޮތަށް މަހަކު 50,000/-ރ.
(ފަންސާސްހާސް ރުފިޔާ) ގެ މަގުން ދައްކަމުންދާކަމަށާއި، އަދި މިހާތަނަށް ދެއްކުނު ފައިސާ އުނިކުރުމުން،
ފްލެޓާ ގުޅިގެން މިހާރު ނުދައްކާވާނީ، 750,000/-ރ. (ހަތްލައްކަ ފަންސާސްހާސް ރުފިޔާ) ކަމަށާއި، ޢަލީ
އަނަސްގެ ފަރާތުން ހޯދުމަށް އެދޭ ގެއްލުމުގެ ބަދަލަކީ ދެފަރާތުން އެއްބަސްވެފައިވާ އެއްޗަކަށް ނުވާތީ،
4
ގެއްލުމުގެ ބަދަލަށް އިންކާރުކުރާކަމަށެވެ.
4 ދަށު ކޯޓުގެ ރިޕޯޓުގެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާ 2
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

6 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2021/HC-A/281
9. ސިވިލް ކޯޓު ހުޅުމާލެ ޑިވިޜަންގެ ނަންބަރު 116/Cv-C-HD/2020 ޤަޟިއްޔާގައި ނިންމާފައިވަނީ
އަންނަނިވި ފަދައިންނެވެ.
"ދެންފަހެ، ބުނެވިދިޔަ ކަންކަން އެގޮތުގައި ހުރުމާއެކު، ހިޔާވަހި/ ހއ.ހޯރަފުށި، ޢަލީ އަނަސްގެ
ފަރާތުން މއ.އެނެމޯނީ / މާލެ، ޞާބިރާ ޢަބްދުލްޣަފޫރުގެ މައްޗަށް ދަޢުވާކޮށް ހުށަހެޅި މި މައްސަލާގައި،
ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވެވުނު އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް އަދާކުރަންޖެހި
އަދާނުކޮށްވާ ފައިސާގެ އަދަދަކީ 750,000/-ރ. (ހަތްލައްކަ ފަންސާސްހާސް ރުފިޔާ) ކަން މަދަނީ
މިންގަނޑުން ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި،
ބުނެވުނު، ފައިސާ ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް ރައްދުކުރުމުގެ ގޮތުން 22 ޖޫން 2021 އިން ފެށިގެން 03
(ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ކޮންމެ މަހަކު އެމަހަކަށްޖެހޭ ފައިސާގެ އަދަދަށްވުރެ މަދުނޫން ފައިސާގެ
އަދަދެއް ސިވިލް ކޯޓަށް ދައްކައި މިދަރަނި ޚަލާސްކުރުމަށް ދަޢުވާލިބުނު މއ.އެނެމޯނީ / މާލެ، ޞާބިރާ
ޢަބްދުލްޣަފޫރަށް އަންގައި،
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން މިދަޢުވާގައި، ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ހޯދުމަށް އެދުނު
2,163,005/77ރ. (ދެމިލިއަން އެއްލައްކަ ފަސްދޮޅަސްތިންހާސް ފަސްރުފިޔާ ހަތްދިހަ ހަތްލާރި) އާއި،
ވަކީލު ފީގެ ގޮތުގައި ހޯދުމަށް އެދުނު 30,000/-ރ. (ތިރީސްހާސް ރުފިޔާ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ކިބައިން
ނަގައިދެވެން ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މިގޮތުގެ މަތީން ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ."
.10ސިވިލް ކޯޓު ހުޅުމާލެ ޑިވިޜަންގެ މިނިންމުން ބިނާކޮށްފައިވާ އަސާސްކަމުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން
ފާހަގަކުރެވެއެވެ.
10.1. ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ފްލެޓް ގަނެވިއްކުމާ ގުޅޭގޮތުން 03 މެއި 2016 ގައި އެއްބަސްވުމެއް
ވެވުނުކަމާއި، އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން 1,500,000/-ރ. (އެއްމިލިއަން ފަސްލައްކަ ރުފިޔާ)
ޞާބިރާއަށް ލިބުނުކަމާއި، އަދި އެއްބަސްވުން ތަންފީޛުކު ރެވިފައި ނުވާކަމާމެދު ޞާބިރާގެ އިންކާރެއް
5
ނެތްކަން ޞާބިރާގެ ބަހުން އެނގޭކަން؛
5 ދަށު ކޯޓުގެ ރިޕޯޓުގެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާ 3
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

7 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2021/HC-A/281
10.2. މުޙައްމަދު ޢަލީ އަދާކުރި ހެކިބަހުގައި ފްލެޓްގެ އަގު އަދާކުރުމުގެ ގޮތުން ޞާބިރާގެ ފަރާތުން
އެކިފަހަރު މަތިން ފައިސާ ލިބިފައިވާކަމަށާއި، ނަމަވެސް ޖުމްލަ އަދަދެއް ނޭންގޭކަމަށާއި، ލަފާ ނުވަތަ
ހީވާ ގޮތުގައި 400,000/-ރ. (ހަތަރުލައްކަ ރުފިޔާ) ވަރު ލިބިފައިވާނޭކަމަށް މުޙައްމަދު ޢަލީ
ބުނެފައިވާކަމާއި، އަދި ފައިސާ ލިބުނުކަން އެނގޭހެން ލިޔުންތަކެއްގައި ސޮއިކޮށް ފިންގަރޕްރިންޓް
6
ޖަހާފައިވާނެކަމަށް ؛
10.3. ޞާބިރާގެ ފަރާތުން ކިތާބީ ހެކީގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅި ލިޔުންތަކުގެ ތެރޭގައި، ފްލެޓްގެ އެޑްވާންސް
ފައިސާ އަނބުރާ ދޭ ގޮތާ ގުޅިގެން މުޙައްމަދު ޢަލީއާއި ޞާބިރާއާ ދެމެދު ވެވުނު އެއްބަސްވުމުގައި
މަހުންމަހަށް ވަކި އަދަދަކަށް ފައިސާ ދެއްކުމަށް އެއްބަސްވި އެއްބަސްވުމުގައި، ޢަލީ އަނަސްގެ
7
ފަރާތުން ރުހިފައިވާކަން އެނގެން ނެތްކަން ؛
10.4. ޞާބިރާގެ ފަރާތުން ޖަވާބުފޯމާއެކު ހުށަހެޅުނު ލިޔުންތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ މުޙައްމަދު ޢަލީ
ސޮއިކޮށް އިނގިލީގެ ނިޝާން ޖަހާފައިވާ ލިޔުންތަކުން އެކު ޖުމްލަ 700,000/-ރ. (ހަތްލައްކަ
ރުފިޔާ) މުޙައްމަދު ޢަލީ ޙަ ވާލުވިކަން އެނގޭކަމަށާއި، އަދި ޢަލީ އަނަސްގެ ކޮއްކޮ އަޙްމަދު އަނީސްގެ
އެކައުންޓަށް ޞާބިރާގެ ފަރާތުން 50,000/-ރ. (ފަންސާސްހާސް ރުފިޔާ) ޖަމާކުރިކަން އެނގެން
އޮތަތީ، މުޙައްމަދު ޢަލީ އާއި އަޙްމަދު އަނީސްއަށް ޙަވާލުކުރި 750,000/-ރ. (ހަތްލައްކަ
ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއަކީ މުޙައްމަދު ޢަލީ އާއި ޞާބިރާއާ ދެމެދު ފައިސާ ރައްދުކުރުމާއި ގުޅޭގޮތުން
8
ވި އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އަދާކުރި ފައިސާކަން ؛
6 ދަށު ކޯޓުގެ ރިޕޯޓުގެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާ 5
7 ދަށު ކޯޓުގެ ރިޕޯޓުގެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާ 5
8 ދަށު ކޯޓުގެ ރިޕޯޓުގެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާ 5
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

8 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2021/HC-A/281
10.5. ފްލެޓް ގަތުމުގެ އެއްބަސްވުމުގައި ގެއްލުމާ ގުޅޭގޮތުން ދެފަރާތުން އެއްބަސްވާކަމަށް ބަޔާންވެފައި
ނުވާތީ، ދެފަރާތުން އެމައްޗަށް އެއްބަސްނުވާ އައު ޝަރުޠުތަކެއްގެ މައްޗަށް އެއްފަރާތުގެ ނުރުހުމުގައި
ޝަރީޢަތުން ގެއްލުމުގެ ބަދަލު އަނެއް ފަރާތަށް ނަގައިދެވިދާނެކަމަށް ނުބެލެ ވޭކަމަށް9؛ މިއެވެ.
އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅި ނުކުތާ ތަ ކާއި ތަފްސީލް :
.11ސިވިލް ކޯޓު ހުޅުމާލެ ޑިވިޜަންގެ ނަންބަރު 116/Cv-C-HD/2020 ޤަޟިއްޔާ ނިންމާފައިވަނީ ، ޝަރުޢީ
އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ކަމަށްބުނެ، ޢަލީ އަނަސްގެ ފަރާތުން އެޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި
4 (ހަތަރެއް) ނުކުތާއެއް އިސްތިއުނާފީ ދައުވާ ފޯމުގައި ހިމަނާފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް 1 (އެކެއް) ނުކުތާ
(އިސްތިއުނާފު ނުކުތާގެ 4 ވަނަ ނުކުތާ) އުނިކޮށްދިނުމަށް އެދި ޢަލީ އަނަސްގެ ފަރާތުން އެދިފައިވެއެވެ.
އެހެންކަމުން ޢަލީ އަނަސްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ވާހަކަ ދައްކާފައިވަނީ އަންނަނިވި ނުކުތާތަކާ ގުޅިގެންނެވެ. އެއީ؛
11.1. ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ، ސިވިލް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމުމުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތާ
އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތާ ދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން، އިސްތިއުނާފު ކުރާ
ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތަށް ދައްކާފައިވާ ފައިސާގެ ތެރެއިން މިމައްސަލައިގައި
ހިމެނޭ ހެއްކެއް ކަމަށްވާ ހިޔާވަހި/ ހއ.ހޯރަފުށި މުޙައްމަދު ޢަލީއަށް ޙަވާލުކޮށްފައިވާ ކަމަށް
އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ބުނާ ފައިސާއަކީ މިމުޢާމަލާތުގެ ތެރެއިން އިސްތިއުނާފު ކުރާ
ފަރާތަށް އަ ނބުރާ ލިބިފައިވާ ފައިސާއެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވާފައިވަނީ ކޮންޓްރެކްޓާބެހޭ
ޤާނޫނުގެ 20 ވަ ނަ މާއްދާއާއި privity of contract ގެ މަބްދައުއާއި ޚިލާފަށްކަމަށް ވުން
ކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.
11.1.1. މިނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި ޢަލީ އަނަސްގެ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، ކޮންޓްރެކްޓާބެހޭ
ޤާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގައި ކޮންޓްރެކްޓުގެ ބައިވެރިންގެ މައްޗަށް ލާޒިމް ކުރާ
9 ދަށު ކޯޓުގެ ރިޕޯޓުގެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާ 6
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

9 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2021/HC-A/281
ކަންތައްތައް ކުރަންވާނީ އެކޮންޓްރެކްޓެއްގައިވާ ޝަރުޠުތަކާއި އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ
މަތިންކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަށާއި، ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ 2021/SC-A/41
ޤަޟިއްޔާގައި އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ޙައްޤުތަކެއް ލިބިގެންދަނީ އަދި ޒިންމާތަކެއް
މަތި ވެގެންދަނީ ކޮންޓްރެކްޓުގެ ބައިވެރިންގެ މައްޗަށްކަމަށާއި، ފްލެޓް ގަތުމާގުޅޭ
އެއްބަސްވުމުގައި ފްލެޓް ހަވާލުނުކުރެވިއްޖެނަމަ އެޑްވާންސް ފައިސާ ، ގަންނަ ފަރާތަށް
ޙަވާލުކުރަންވާނެކަމަށް ސަރީޚަ އިބާރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވުމުން، ފައިސާ ލިބެންޖެހޭ
ފަރާތުގެ ރުހުމަކާއި ނުލައި އެފަރާތަށް ލިބެންޖެހޭ އެއްވެސް ފައިސާއެއް އެހެން ފަރާތަކަށް
ޙަވާލުކޮށްފައިވާކަމަށް ބުނުމަކީ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އަދާކުރަންޖެހޭ އިލްތިޒާމް
އަދާކުރީކަމަށް ނުބެލެވޭނެކަމަށެވެ.
11.2. ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ، ސިވިލް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމެވުމުގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން
މިހާތަނަށް 750,000/-ރ. (ހަތްލައްކަ ފަންސާސްހާސް ރުފިޔާ) ރުފިޔާ އަނބުރާ
ދައްކާފައިވާކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވަނީ މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔުންތަކަށާއި ހުށަހަޅާފައިވާ
ހެކިންގެ ހެކިބަހާއި އަދުލު އިންސާފުގެ ހަމަތަކާއި ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.
11.2.1. މިނުކުތާގެ ތަފްޞީލުގައި ޢަލީ އަނަސްގެ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، ޞާބިރާގެ ފަރާތުން
މުޙައްމަދު ޢަލީއަށް ފައިސާ ޙަވާލުކުރިކަން އަންގައިދޭ ލިޔުންތަ ކުގެ ސައްޚަކަމާމެދު ޢަލީ
އަނަސްގެ ފަރާތުން ދަށުކޯޓުގައި ސުވާލު އުފައްދާފައިވާކަމަށާއި، ނަމަވެސް އެކަރުދާސްތަކުގެ
ސައްޚަކަން ކަށަވަރުނުކޮށް އެލިޔުންތަކަށް ކޯޓުން ބުރަދަންދީފައިވާ ކަމަށެވެ.
11.3. ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ ؛ ސިވިލް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމެވުމުގައި ގެއްލުމުގެ ބަދަލާއި ގުޅޭގޮތުން
ހެކި ހުށަހެޅުމަށް ފުރުޞަތު ދީފައިވަނީ އަދި ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދުމަށް ދައުވާކުރުމުގެ ޙައްޤު
ލިބިގެންވާކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިނުވަނީ ކޮންޓްރެކްޓާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާއާ
ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

10 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2021/HC-A/281
11.3.1. މިނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި ޢަލީ އަނަސްގެ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ، ގެއްލުމުގެ ބަދަލާއި
ގުޅިގެން މަތީ މަރުހަލާއިން ނިންމާފައިވާ ނިންމުންތަކާ އެއްގޮތަށް ގެއްލުމުގެ ބަދަލު
ޘާބިތުކޮށްދިނުމަށް އިތުރަށް ހެކި ހުށަހަޅަން ބޭނުންވާކަމަށް ބުނެ ދަށު ކޯޓުގައި
ފާހަގަކުރުމުންވެސް އެކަމާމެދު ގޮތެއް ނިންމާފައިނުވާކަމަށެވެ. ކޮންޓްރެކްޓާ ބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23
ވަނަ މާއްދަގެ ދަށުން ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދުމުގެ ޙައްޤު ޢަލީ އަނަސްއަށް ލިބިފައިވާތީ،
ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދުމުގެ ޙައްޤު މިހާރު ކަނޑައެޅިފައިވާ އުޞޫލުތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް
ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު ލިބެންޖެހޭކަމަށެވެ.
އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ވާހަކަ :
12. މައްސަލައާ ގުޅިގެން އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތު ން ކިތާބީ ހެކީގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅި ލިޔުންތަކުގެ ތެރޭގައި
ވެސް އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުގެ ބައްޕަ މުޙައްމަދު ޢަލީ 28 ސެޕްޓެންބަރު 2020 ގައި ސޮއިކޮށް ފުލުހުންނަށް
އެޑްރެސްކޮށް ސިޓީއެއް ހުށަހެޅިކަމާއި މި ސިޓީއަށް ބަލާއިރު ވެސް ފްލެޓް ޙަވާލު ނުކުރެވުމުން އެޑްވާންސް
ފައިސާ އަނބުރާ ރައްދުކުރުމާއި ގުޅޭގޮތުން ވެސް ދެ ފަރާތުން ވެސް އެއްބަސްވި ގޮތަށް އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ
ފަރާތް ކޮންމެ މަހަކު މުޙައްމަދު ޢަލީއަށް ފައިސާ އަދާކުރަމުންދާ ކަމަށާއި، އެއްބަސްވުމާއި އެއްގޮތަށް ފްލެޓް
ވިއްކުން ކުރިއަށް ނުގެންދެވުނީ ސަރުކާރުގެ ރަސްމީ އިދާރާގެ ހުއްދަތައް އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވީއިރު
ނުލިބުމުގެ ސަބަބުންކަމަށެ ވެ. ގެއްލުމުގެ ބަދަލާ ގުޅިގެން އެއްވެސް ވަރަކަށް ވާހަކަ ދެކެވިފައި ނުވާކަމަށާއި،
އެއްބަސްވުމުގައިވެސް ގެއްލުމުގެ ބަދަލާ ގުޅޭ މާއްދާއެއް ނެތަތީ، އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ބުނާ ގެއްލުމުގެ
ބަދަލެއް ދޭން ޖެހޭނޭ ޤާނޫނީ ހަމައެއް ނެތްކަމަށެވެ.
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

11 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2021/HC-A/281
އެދޭ ގޮތް :
.13އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން އެދޭގޮތް ކަމަށް ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ 10، އަންނަނިވި ފަދައިންނެވެ.
13.1. އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތަށް 750,000/-ރ. (ހަތްލައްކަ
ފަންސާސްހާސް ރުފިޔާ) އަނބުރާ ދައްކާފައިވާ ކަމަށް ސިވިލް ކޯޓުން ކަނޑައަޅާފައިވަނީ،
ކޮންޓްރެކްޓާބެހޭ ޤާނޫނާއި privity of contract ގެ މަބްދައުއާއި ޚިލާފަށްކަމަށް
ކަނޑައަޅައިދީ، އެފައިސާއަކީ އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތަށް
ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއެއްކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުން ؛
13.2. އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ އެއްބަސްވުމާއި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ
ފަރާތުން ޚިލާފުވުމުގެ ސަބަބުން އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތަށް ލިބިފައިވާ ގެއްލުމުގެ ބަދަލަށް
ދައުވާކުރުމުގެ ޙައްޤު އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތަށް ލިބިގެންވާކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުން ؛ މިއެވެ.
.14އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން އެދޭގޮތް ކަމަށް ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، އަންނަނިވި ކަންކަމެވެ.
14.1. ޢަލީ އަނަސް އެދިފައިވާ ގޮތަށް ސިވިލް ކޯޓު ހުޅުމާލެ ޑިވިޜަންގެ ނަންބަރު
116/Cv-C-HD/2020 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމަށް ބަދަލެ އް ގެންނާނެ ތަނެއް ނެތްކަމަށާއި އަދި
އެކޯޓުން ޙުކުމް ކޮށްފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލު ތަކާއި މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ހަމަތަކާއި
އެއްގޮތަށް ކަމަށް ކަނޑައަޅައި ދިނުން ؛
14.2. ސިވިލް ކޯޓު ހުޅުމާލެ ޑިވިޜަންގެ ނަންބަރު 116/Cv-C-HD/2020 ޤަޟިއްޔާގައި
އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތަށް ދެއްކުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ،
މިހާރު ނުދެއްކި ބާކީއޮތް 750,000/-ރ. (ހަތްލައްކަ ފަންސާސްހާސް ރުފިޔާ) ކަމުގައި
ކަނޑައެޅި ފައިސާގެ އަދަދަށް ބަދަލެއް ގެންނާނެ ތަނެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައި ދިނުން؛
10 ފޯމުގައިވާ ގޮތް ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި އިސްލާޙުކޮށްފައި
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

12 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2021/HC-A/281
14.3. އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ އެއްބަސްވުމާއި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ
ފަރާތުން ޚިލާފުވެފައި ނުވާއިރު، އެއްބަސްވުމާއި އެއްގޮތަށް ފައިސާ ދައްކަމުން ގެންދާކަމާއި،
އެއްބަސްވުމާ ޚިލާފުވީކަމަށް ބަލައިގެން އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ
ފަރާތުގެ އަތުން ނާޖާއިޒު ގޮތުގައި ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ނަމުގައި ނަގައިދިނުމަށް އެދޭ ބަދަލު
ހޯދުމަށް ދައުވާކުރުމުގެ ޙައްޤު އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތަށް ލިބިގެން ނުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި
ދިނުން؛ މިއެވެ.
އިޖުރާއީ ފާހަގަކުރުންތައް - އިސްތިއުނާފު ފޯމު އިސްލާޙުކުރުން
15. މިމައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ، އިސްތިއުނާފު ފޯމުގައި ހިމެނިފައިވާ ހަތަރުވަނަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ
އުނިކޮށް އަދި ދެވަނަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ އިސްލާޙުކުރުމަށް އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.
.16މިހުށަހެޅުމާމެދު އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، އިސްތިއުނާފު ފޯމު ކޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރާރ
ބަލައި އިޞްލާޙުކުރަންޖެހޭ ކަންކަން އިޞްލާޙުކުރުމަށްފަހު ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހާ ހަމައަށް އައުމަށްފަހު، އެ
ފޯމުގައިވާ ނުކުތާތައް އުނިކުރުމަށްފަހު އަލުން އިތުރު ނުކުތާތަކެއް އިތުރުކޮށް އިޞްލާޙު ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު
ޤާނޫނީ ގޮތުން ލިބިގެންނުވާ ކަމަށާއި، އެހެންކަމުން އެފަދައިން އިޞްލާޙު ކުރުމަށް އެދިފައިވާ އެދުމަށް
11
އިންކާރުކުރާ ކަމަށެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ފޯމުގައިވާ ނުކުތާއެއް
ދޫކޮށްލުމަށް/އުނިކުރުމަށް އެދޭނަމަ އެކަމާމެދު އިއުތިރާޟެއް ނެތް ކަމަށެވެ.
.17ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ގަވާއިދުގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، މައްސަލަ ބަލައިގަތުމަށްފަހު
އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކަށް ނުވަތަ އެ ނުކުތާތަކުގެ ރައްދަށް އިޞްލާޙެއް ގެންނަން ބޭނުންވާނަމަ، އެކަން ކުރެވޭނީ
މައްސަލަ ބަލާ ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިޒުނައާއެކު ކަމަށެވެ. މި އިޖުރާއަތާ ގުޅޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް
11 ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަ ޙްޟަރު ބަޔާން 26 ފެބްރުއަރީ 2025 ޞަފްޙާ 3 -2
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

13 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2021/HC-A/281
ކޯޓުގެ ޕޮ އިންޓް ތްރީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް12 ޤަޟިއްޔާ ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ
ޤާނޫނީ އުޞޫލަށް ބަލާއިރު، މައްސަލަ ރަޖިސްޓްރީވެ، ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާއަށް ވާޞިލުވުމަށްފަހު ، ހުށަހަޅާފައިވާ
އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާއަކަށް އިޞްލާޙެއް ގެނެވޭނީ ނުވަތަ އައު އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާއެއް މައްސަލައަށް
އިތުރުކުރެވޭނީ މައްސަލަ ބަލާ ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ ޚާއްޞަ އިޒުނައާއެކުގައެވެ.
.18މި މައްސަލައަށް ބަލާއިރު، އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން އަޞްލު އިސްތިއުނާފީ ފޯމުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ
ތެރެއިން 4 (ހަތަރު) ވަނަ ނުކުތާ އަނބުރާ ގެންދިއުމަށް /އުނިކުރުމަށް އެދިފައިވާ އެދުމާމެދު އިސްތިއުނާފު
ރައްދުވާ ފަރާތުގެ އިއުތިރާޟެއް ނެތްކަން އެނގެއެވެ. އަދި އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން މިކޯޓުގައި އެދޭ
ފަރުވާތަކަށް ގެންނަން ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްލާޙަށް ބަލާއިރު، އެ އިސްލާޙްތަކަކީ އަސާސީ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ ތަކު ގެ
ތަރަހައިގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އަދި އިތުރަށް ސާފުކޮށްދީ ތަފްޞީލުކޮށްދޭ އިސްލާޙްތަކެކެވެ. އެހެންކަމުން، ހައިކޯޓުގެ
ގަވާއިދުގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން އެ އިސްލާޙުތައް ބަލައިގަތުމަށް ނިންމަމެވެ.
ޕްރިވިޓީ އޮފް ކޮންޓްރެކްޓްގެ އުސޫލާ ޚިލާފުވުން
19. އެޕާޓްމަންޓް ގަނެވިއްކުމުގެ އެއްބަސްވުމެއް ގަންނަ ފަރާތް (ޢަލީ އަނަސް) އާއި ވިއްކާ ފަރާތުގެ މެދުގައި ވެވި ،
އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް ތަން ލިބިފައިނުވާތީ، އެޕާޓްމަންޓް ގަތުމަށް ދެއްކި އެޑްވާންސް ފައިސާ އަނބުރާ ހޯދުމަށް
އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓުގައި ދައުވާކުރުމުން، އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން (ވިއްކި ފަރާތުން)
ބުނެފައިވަނީ އެ ފައިސާ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ބައްޕަ (ހއ.ހޯރަފުށި/ ހިޔާވަހި މުޙައްމަދު ޢަލީ) އަށް
އަނބުރާ ދައްކައި ޚަލާޞްކޮށްފައިވާ ކަމަށެވެ. މި މައްސަލައިގައި ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ އިސްތިއުނާފުކުރާ
ފަރާތުގެ ބައްޕައަށް ފައިސާ އަނބުރާ ދެއްކުމުން ، އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އޮތް އިލްތިޒާމު ޚަލާޞްވީ ކަމަށެވެ.
.20މިނިންމުމާ ގުޅިގެން އިސްތިއުނާފީ އެއްވަނަ ނުކުތާގައި ޢަލީ އަނަސްގެ ފަރާތުން އުފައްދާ މައިގަނޑު ބަޙުޘަކީ ،
އެއްބަސްވުމުގެ ބައިވެރިއަކު ކަމުގައި ނުވާ ތިންވަނަ ފަރާތަކަށް (އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުގެ ބައްޕައަށް)، ދެއްކި
[2022]SC49 12
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

14 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2021/HC-A/281
ފައިސާއެއްގެ ސަބަބުން، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް އަދާކުރަންޖެހޭ މާލީ އިލްތިޒާމު ފުރިހަމަވީކަމުގައި ބެލުމަކީ،
'ޕްރިވިޓީ އޮފް ކޮންޓްރެކްޓް' Privity of Contract((އަދި 'ވޭވަރ' Waiver((ގެ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފުކަމެއް
ކަމަށެވެ.
.21ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ އޭ.ޖީ މެލްކޯ އެލެވޭޓަރ މޯލްޑިވްސް ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. އެމް.ވީ.ކޭ މޯލްޑިވްސް
ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެ ޑް13 ޤަޟިއްޔާގައި "ޕްރިވިޓީ އޮފް ކޮންޓްރެކްޓް"ގެ މަބްދައުއާ ގުޅޭ ގޮތުން ފަނޑިޔާރު މަޙާޒު
އަލީ ޒާހިރު ބަޔާންކުރައްވާފައިވަނީ "ޢާންމު އުޞޫެލްއެގ ގޮތުން އްެއބަސްވުމްެއެގ ދަށުން ޙައްޤުތަކެއް ލިބިގެންދާނީ
އަދި ޒިންމާތަކެއް މަތިވެގެންދާނީ އެ ކޮންޓެްރްކެޓްއގެ ބައެވިރިންގެ މައްޗަށެވެ. މި އުޞޫލުގެ މައްޗަށް
ތަރުތީބުވެެގން އަންނަ އަންެއ އުޞޫލަކީ، (ހ) ކޮންޓްރްެކެޓްއެގ ބައެވިރިެއްއ ކަމުގައި ނުވާ ފަރަާތކަށް، އެ
ފަރާާތ ގުޅުމެއް ންެތ ކޮންޓްރްެކެޓްއގެ ބައެވިރިއެއްގެ މައްޗަށް އެ ކޮންޓްރްެކޓާ ގުޅެގިން ދަޢުވާ ނުކެުރުވމާއި،
(ށ) ކޮންޓްރްެކޓަކާ ގުޅެގިން، ކޮންޓްރްެކެޓްއެގ ބައެވިރައިކަށް، ކޮންޓެްރްކޓާ ގުޅުމެއް ންެތ ފަރެާތްއގެ މައްޗަށް
ދަޢުވާ ނުކެުރުވމުގެ އުޞޫލެވެ".14
15
.22ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓު ގެ ޢިމާދު ޔޫސުފް ވ. ސީ އެންޑް ސަން މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ގައި
ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ ކޮންޓްރެކްޓެއްގެ ދަށުން އިލްތިޒާމެއް އުފުލަންޖެހޭނީ ނުވަތަ ޒިންމާދާރު ކުރެވޭނީ އެ
ކޮންޓްރެކްޓެއްގެ ބައިވެރިއެއްގެ ގޮތުގައިވާ ފަރާތެއްކަމަށާއި، ކޮންޓްރެކްޓްގައި ބައިވެރިނުވާ ތިންވަނަ ފަރާތެއްގެ
މައްޗަށް އެ ކޮންޓްރެކްޓެއްގެ އިލްތިޒާމެއް މަތިނުކުރެ ވޭނެ ކަމަށެވެ.
.23ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކަށް ބަލާއިރު، އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ޒިންމާ އުފުލާނީ އެ އެއްބަސްވުމުގެ ބައިވެރިންނެވެ.
އެހެންނަމަވެސް، އެއްބަސްވުމުގެ ބައިވެރިއެއް ކަމުގައި ނުވާ ތިންވަނަ ފަރާތަކުން އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ޒިންމާ
16
ނަގަން މެދުވެރިވާ ޙާލަތެއް ކުރިމަތިވުމަކީ އެކަށީގެންވާކަމެކެވެ.
[2022]SC3613
14 އބޙގެ ޕްރެގްރާފް 13
[2021]SC0915
16 އބޙ ގެ ޕްރެގްރާފް 23
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

15 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2021/HC-A/281
.24ކޮންޓްރެކްޓާބެހޭ ޤާނޫނު17ގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ ، ކޮންޓްރެކްޓެއްގެ ބައިވެރިއެއްގެ
މައްޗަށް ލާޒިމުވާ ކަންތައްތައް ކުރަންވާނީ ، އެކޮންޓްރެކްޓްގައިވާ ޝަރުތުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިންކަމަށެވެ.
މިއާ ޚިލާފު ގޮތަކަށް ޢަ މަލުކުރެވޭނީ އެކޮންޓްރެކްޓްގެ އަނެއް ބައިވެރިޔާ، އޭނާގެ މައްޗަށް ލާޒިމުވާ ކަމަކަށް
ދުލެއްދީފިނަމަ ކަމަށެވެ. ނުވަތަ އޭނާ ކޮންމެވެސް އެހެން ގޮތަކަށް ޢަ މަލުކުރާން އެއްބަސްވެއްޖެ ނަމައެ ވެ.
25. މި މާއްދާގެ ދެ ވަނަ ޖުމްލައިގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ ، ކޮންޓްރެކްޓުގައިވާ ކަމަކަށް ދުލެއް ދިނުމުގެ
waiver((ވާހަކަކަމަށާއި ، ތިންވަނަ ޖުމްލައިގައި ބުނެފައިވަނީ ކޮންޓްރެކްޓުގައިވާ ކަމަކަށް ބަދަލު ގެނެސްގެން
އެހެން ގޮތަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ variation((ގެ ވާހަ ކަކަމަށް ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ މެރިޓައިމް އެކަޑަމީ އޮފް
18
މޯލްޑިވްސް ވ .ދައުލަތް ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި ކޮންޓްރެކްޓުގައިވާ ކަމަކަށް ދުލެއް ދިނުމަކީ
ނުވަތަ ދޫދިނުމަކީ އެއްފަރާތުގެ ޢަމަލެއްކަމަށާއި، ދޫކޮށްލާ ދޫ ކޮށްލުމުގެ މުޤާ ބިލެއް އޮތުން ލާޒިމުވެގެން
ނުވާކަމަށާއި، އެ ދޫކޮށްލާ ކަމެއް ދޫކޮށްލުމުގެ ސަބަބުން މަންފާ ލިބޭ ފަރާތުން އެ ދޫކޮށްލުމަށް ބަރޯސާވެފައި
އޮތުންވެސް ލާޒިމު ނުވާކަމަށް މިޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.
.26އެއާ ޚިލާފަ ށް، ކޮންޓްރެކްޓުގައިވާ ވަކި ކަމަކަށް ބަދަލެއް ގެނެސް އެހެން ގޮތަކަށް އެކަމެއް ކުރާނަމަ ދެފަރާތުގެ
އެއްބަސްވުން އެކަމަށް އޮންނަން ޖެހޭނެކަމަށާއި، އޭގެ މާނަކީ ކޮންޓްރެކްޓުގައިވާ ގޮތާ ތަފާތު ގޮތަކަށް
ޢަމަލުކުރެވޭނީ ދެފަރާތުން އެކަމަށް އެއްބަސް ވެގެންކަމަށާއި، ކޮންޓްރެކްޓުގައިވާ ޙައްޤެއް ދޫކޮށްލީ ކަމަށް ބެލެވޭނީ
އެ ޙައްޤު ދޫކޮށްލީ އެ ޙައްޤު ދޫކޮށްލި ފަރާތަށް އެކަން އެނގިހުރެ އަމިއްލަ ރުހުމުގައި އެ ޙައްޤު ދޫކޮށްލުމުގެ
ނިޔަތުގައިކަން ދޭހަވާނަމަކަމަށްވެސް އެޤަޟިއްޔާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.
.27ޙައްޤެއް ދޫކޮށްލީކަމަށް އެ މައްސަލައެއްގައި ހިމެނޭ ވާ ޤިއާތަކަށް ބިނާކޮށް އެހާ ފަސޭހައިން އިފްތިރާޟު ކޮށްގެން
ނުވާނެކަމަށާއި، އެ ޙައްޤު ދޫކޮށްލުމުގެ ނިޔަތް އޮތްކަން އެ މައްސަލައިގެ ވާ ޤިއާތަކުން ފާޅުވެ އެނގެން
17 ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91
[2021]SC6518
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

16 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2021/HC-A/281
ޖެހޭނެކަމަށާއި، އެހެންކަމުން ޙައްޤެއް ދޫކޮށްލީކަން ނުވަތަ ނޫން ކަމަކީ އާޚިރުގައި ވާޤިއީ ސުވާލެއް ކަމަށް
އެޤަޟިއްޔާގައި އިތުރަށް ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.
.28މިއުޞޫލުތައް މިމައްސަލައަށް ތަޠްބީޤުކުރަން ބަލާއިރު ، އެއްބަސްވުމުގެ ބައިވެރިންނަކީ އިސްތިއުނާފު ކުރާ ޢަލީ
އަނަސް އާއި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ޞާބިރާ ޢަބްދުލްޣަފޫރު ކަމަށް އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. ދަށު
މަރުޙަލާގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، ޢަލީ އަނަސްގެ ފަރާތުން އެއްބަސްވުމުގައި
ސޮއިކޮށްފައިވަނީ އެފަރާތުގެ ބައްޕަ ތަމްސީލުކުރުމުގެ ގޮތުން ކަމަށެވެ. އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުގެ ބައްޕަ
ކަމުގައިވާ ހިޔާވަހި، ހއ.ހޯރަފުށި މުޙައްމަދު ޢަލީ އަކީ ދަށުކޯޓުގައި ހެކިވެރިއެއްގެ ޙައިސިއްޔަތުން ހެކިބަސްވެސް
އަދާކޮށްފައިވާ ފަރާތެކެވެ. އެގޮތުން ދަށު ކޯޓުގައި އަދާކުރި ހެކިބަހުގައި ހެކިވެރިޔާ މުޙައްމަދު ޢަލީ ބުނެފައިވަނީ
"ޢިމާރާތް ގަތުމަށް މުޢާމަލާތް ކުރީ އަޅުގަނޑެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުގެ ދޮށީ ދަރިފުޅު އެކަން ކުރީ. ލިޔެކިޔުމާ
އިދާރީ ހުރިހާ ކަމެއް ގެންދިޔައީ. އަޅުގަނޑު އެކުދިން ބުނެގެން އެކުދިންނަށް މަދުވާ ލާރިކޮޅު ހަމަޖައްސާދިނީ.
19"
ފުރަތަމަ އެކުރެވުނު މުޢާމަލާތެއް އިންނާނީ ދަރިފުޅާއެކު ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން، މުޙައްމަދު ޢަލީ އަކީ
މިއެއްބަސްވުމުގެ ބައިވެރިއެއް ކަމުގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތަށް ޤަބޫލުކުރެވެންޖެހުނު ސަބަބެއް އޮތް
ކަމުގައި ނުދެކެމެވެ.
.29ފްލެޓް ގަތުމާގުޅޭ އެއްބަސްވުމުގެ 3 ވަނަ މާއްދާ ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި ފަދައިންނެވެ.
"އްެއވެސް ސަބަބަކާ ހުރެ ތަން ވިއްކާލުމަށް ދަެފާރުތެގ ދެމެދުގާ އްެއބަސްވުމަކަށް ނެާދވިއްޖެ ޙާލަެތްއގައި، މި
އްެއބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެން 03 (ތިނެއް) މަސްދުވަސް ތޭެރަގއި އްެޑވާންސްގެ ގޮތަުގއި ދީފައާވި
ފައިސާ ގަންނަ ފަރާާތ ޙަވުާލުކރުމަށް ވިއްކާފަރުާތން އްެއބަސްވެއެވެ."
30. އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ޕްރިވިޓީ އޮފް ކޮންޓްރެކްޓްގެ އުޞޫލުގެ ދަށުން، އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ދައްކަންޖެހޭ
ފައިސާ އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ދައްކަން ޖެހޭނީ ފްލެޓް ގަތް ފަރާތް ކަމުގައިވާ ޢަލީ އަނަސްއަށެވެ.
20
ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޢިމާދު ޔޫސުފް ވ. ސީ އެންޑް ސަން މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ޤަޟިއްޔާގައި،
19 ދަށުކޯޓަށް 23 މާރިޗު 2021 ގައި ހެކިވެރިޔާ މުޙައްމަދު ޢަލީ ދީފައިވާ ބަޔާން - ސަފްޙާ 3
[2021]SC0920
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

17 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2021/HC-A/281
ކަނޑައެޅިފައިވާ ފަދައިން އެއްބަސްވުމުގެ މިއިލްތިޒާމްތައް އެހެން ފަރާތަކަށް ބަދަލު ކު ރުމަކީ އަދި އެއްބަސްވުމާ
21
ޚިލާފުވުމެއް ނޫނެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ މެރިޓައިމް އެކަޑަމީ އޮފް މޯލްޑިވްސް ވ .ދައުލަތް
ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައެޅިފައި ވާ ފަދައިން، މިބަދަލު މިއީ އެއްފަރާތަށް އެކަނި ގެނެވޭނެ ބަދަލެއް ނޫނެވެ. ޢަލީ
އަނަސް އަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއެއް ޢަލީ އަނަސްގެ ބައްޕައަށް ދެއްކުމަށް ބަދަލުކުރެވެންވާނީ ޢަލީ އަނަސްގެ
އެނގުމާއި ފެނުމުގެ ތެރެއިން ރުހުމާއެކުއެވެ.
.31އެޤަޟިއްޔާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ފަދައިން މިއީ އާޚިރުގައި ވާޤިއީ ސުވާލެކެވެ. މިމައްސަލައިގައި ދަށު ކޯޓުގައި
ޢަލީ އަނަސްގެ ބައްޕަ މުޙައްމަދު ޢަލީ އަދާކޮށްފައިވާ ހެކިބަހުގައި، ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ ފައިސާ ލިބޭކަން ކުދިންނަށް
އެނގޭނެކަމަށެވެ. އެގޮތުން، "ކުދިންނަށް ވެސް އެކަން އެނގޭނެ" ކަމަށާއި ޢަލީ އަނަސް އަށް އެނގޭނެތޯ
"ލަ " 22.
ސުވާލުކުރުމުން އްބަ އެނގޭނެ ކަމަށް މިފަދައިން ބުނެފައިވެއެވެ
32. ދަށު ކޯޓުން މިމައްސަލައިގައި ހެކި ވަޒަންކުރުމުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، މިބަދަލު ގެނެވިފައިވަނީ ޢަލީ އަނަސް ގެ
23
ރުހުމާއެކު ކަން އެނގެން ނެތް ކަމަށެވެ. ހެކިވެރިޔާ މުޙައްމަދު ޢަލީގެ ހެކިބަހުގައި ޢަލީ އަނަސްއަށް ލިބެންޖެހޭ
ފައިސާއެއް ހެކިވެރިޔާއަށް ޙަވާލުކުރަންވީ ކީއްވެގެންތޯ ކުރެވުނު ސުވާލުގެ ޖަވާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ "ޢަލީ
އަނަސް އާއި މުޙައްމަދު ޢަލީ އަކީ، އުޞޫލެއްގެ ގޮތުން އަޅުގަނޑާއި އަޅުގަނޑުގެ ދަރިފުޅު.
އެހެންވެއްޖެކަމަށްވަންޏާ، އެމުޢާމަލާތުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުގެ ފައިސާ ވެސް ބޭނުންކުރެވިފައިވީމަ ، އަޅުގަނޑު
އަދި އެފައިސާ ބޭނުންކުރުމަކުން އިތުރު މައްސަލަތަކެއް ނުކުންނާނެ ކަމަކަށް ބުއްދީގެ ހަމަތަކުން ނުފެންނާތީ
24"
އެގޮތު ން ކުރެއްވި މުޢާމަލާތެއް ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވުމުން، މިގެނެވުނު ބަދަލަކީ ކޮންމެހެން ޢަލީ އަނަސްގެ
ރުހުމާއެކު، ގެނެވުނު ބަދަލެއް ކަމުގައި ނުބެލެވެއެވެ. އަދި، މިބަދަލު ގެނައުމަށް ޢަލީ އަނަސްގެ ފަރާތުން
އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތާ ކޮށްފައިވާ އެއްވެސް މުޢާމަލާތެއް އެނގެން ނެތެވެ. އަދި މިފައިސާ ޢަލީ އަނަސްއާ
[2021] SC6521
22 ދަށު ކޯޓަށް 23 މާރިޗު 2021 ގައި ހެކިވެރިޔާ މުޙައްމަދު ޢަލީ ދީފައިވާ ބަޔާން - ސަފްޙާ 2
23 ދަށުކޯޓުގެ ރިޕޯޓުގެ ޕޮއިންޓް 5 ގެ ޕެރެގްރާފް -3 ސަފްޙާ 8
24 ދަށު ކޯޓަށް 23 މާރިޗު 2021 ގައި ހެކިވެރިޔާ މުޙައްމަދު ޢަލީ ދީފައިވާ ބަޔާން - ސަފްޙާ 5
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

18 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2021/HC-A/281
ޙަވާލުކުރުމުގެ ނިޔަތެއް އޮތްތޯ ބަލާއިރު، ހެކިވެރިޔާ މުޙައްމަދު ޢަލީ ދަށުކޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ "އަޅުގަނޑު
ދަރިފުޅަކަށް އެއްވެސް ފައިސާއެއް ޙަވާލެއް ނުކުރަން. އެކުދިން ކައިރީ އަޅުގަނޑު ބުނެފަ އިންނާނީ އެކޮޅުން
25"
ދޭއެއްޗެއް ލިބުނިއްޔާ ލިބުނު ވާހަކަ މިފަދައިންނެވެ.
.33އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ބައްޕައަކީ (މުޙައްމަދު ޢަލީ) އެޕާޓްމަންޓް ގަތުމުގެ އެއްބަސްވުމުގެ ބައިވެރިއެއް
ނޫނެވެ. އެހެންކަމުން، ވިއްކާ ފަރާތުން ޢަލީ އަނަސް ގެ ބައްޕައަށް ފައިސާ ދެއްކިކަމުގައި ވީނަމަވެސް، އެއީ
ކޮންޓްރެކްޓްގެ ދަށުން ޢަލީ އަނަސްއަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ ދެއްކުން ކަމުގައި ޤާނޫނީގޮތުން ނުބެލެވޭނެއެވެ.
ޢަލީ އަނަސްގެ ފަރާތުން އޭނާގެ ބައްޕައަށް ފައިސާ ދެއްކުމަށް ލިޔުމުން ނުވަތަ ޘާބިތުވާ ގޮތެއްގައި އޭޖެންސީއެއް
ނުވަތަ އިރުޝާދެއް ދީފައިވާކަން ޘާބިތުނުވާހާ ހިނދަކު، ވިއްކި ފަރާތުން އަމިއްލައަށް އިސްނަގައިގެން ޢަލީ
އަނަސްގެ ބައްޕައަށް ފައިސާ ދިނުމަކުން ޢަލީ އަނަސްގެ މައްޗަށް "ފައިސާ ލިބިގަތްކަމުގެ" އިލްތިޒާމެއް
މަތިނުކުރެވޭނެއެވެ. ޢަލީ އަނަސްގެ ބައްޕައަށް ލިބުނު ކަމަށް ބުނާ ފައިސާއަކީ ސީދާ ޢަލީ އަނަސް ގެ
މަންފާއަށްޓަކައި ލިބުނު ފައިސާއެއްކަން ނުވަތަ ޢަލީ އަނަސްއަށް އެ ފައިސާ ވާޞިލުވިކަން ޘާ ބިތުވެފައެއް
ނުވެއެވެ.
34. ވުމާއެކު، މިމައްސަލައިގައި ޢަލީ އަނަސްގެ ރުހުމެއް ނެތި އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އަދާ ކުރަންޖެހޭ އިލްތިޒާމް
އެހެން ފަރާތަކަށް އަދާކުރުމު ން، ޢަލީ އަނަސްއަށް އަނބުރާ ލިބެންޖެހޭ ފައިސާގެ އިލްތިޒާމް އަދާކުރެވުނީ ކަމުގައި
ބެލުމަކީ ޕްރިވިޓީ އޮފް ކޮންޓްރެކްޓްގެ އުޞޫލާ ވެއިވަރގެ އުޞޫލުގެ ދަށުން ތަންދޭ ކަމެއް ކަމުގައި ނުދެކެމެވެ.
.35މިއާ ޚިލާފަށް ޢަލީ އަނަސްގެ ބަހުން އެފަރާތަށް ލިބެންޖެހޭ ފައިސާގެ ތެރެއިން 50,000/-ރ. (ފަންސާސްހާސް
ރުފިޔާ) ޢަލީ އަނަސްގެ ކޮއްކޮ ކަމަށްވާ އަޙްމަދު އަނީސްގެ އެކައުންޓަށް ދިޔައީ ޢަލީ އަނަސްގެ އެނގުމުގެ
26
ތެރެއިން ކަމަށް އެއްބަސްވެފައިވެއެވެ.
25 ދަށު ކޯޓަށް 23 މާރިޗު 2021 ގައި ހެކިވެރިޔާ މުޙައްމަދު ޢަލީ ދީފައިވާ ބަޔާން - ސަފްޙާ 4
28 26 އޮކްޓޯބަރ 2020 ގައި ޢަލީ އަނަސްގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓު ހުޅުމާލެ ޑިވިޜަނަށް ހުށަހެޅި ބަޔާން - ޕެރެގްރާފް 9
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

19 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2021/HC-A/281
.36ދަށު ކޯޓުގައި ޢަލީ އަނަސް ގެ ބައްޕަ ހެކިބަސް ދެމުން، އޭނާއަށް ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ފައިސާ ލިބުނު ކަމަށާއި
ނަމަވެސް ލިބުނު އަދަދު ސާފުނުވާ ކަމަށް ބުނެފައިވުމުން އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ޢަލީ އަނަސްގެ
ބައްޕައަށް ދިން ކަމަށް ބުނާ ފައިސާއެއްވާނަމަ، އެ ފައިސާ އަނބުރާ ހޯދުމަށް އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން
ދައުވާކުރަންޖެހޭނީ ސީދާ އެ ފައިސާ ލިބުނު ތިންވަނަ ފަރާތުގެ (ޢަލީ އަނަސް ގެ ބައްޕަގެ) މައްޗަށެވެ. އެކަމުގެ
ސަބަބުން ޢަލީ އަނަސް ގެ ޢަޤްދީ ޙައްޤަކަށް އުނިކަމެއް ނާންނާނެއެވެ.
ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ހެކި ވަޒަންކުރުން
.37އިސްތިއުނާފީ ދެވަނަ ނުކުތާގައި އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ވަކާލާތު ކުރަނީ، ދަށު ކޯޓަށް
ހުށަހެޅުނު ލިޔެކިޔުންތަކުގައި ބޮޑެތި ފުށުއެރުންތަކެއް ހުރިކަން އެނގެން އޮއްވައި، ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ
ޚިލާފަށް ދަށު ކޯޓުން އެ ލިޔުންތަކަށް ބުރަދަން ދީފައިވާ ކަމަށެވެ.
.38އެގޮތުން ލިޔެކިޔުމުގެ ސައްޚަކަމާމެދު ސުވާލު އުފައްދާފައިވާނެކަމަށާއި، މި ލިޔެކިޔުންތަކަކީ މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް
ސަރވިސްގެ ތަޙްޤީޤަށް އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުގެ އެދުމުގެ މަތިން ތައްޔާރުކުރެވުނު ލިޔުންތަކެއްކަން މުޙައްމަދު
ޢަލީގެ ހެކިބަހުން ސާފުވާތީއާއި، މިހެކިވެރިޔާގެ ބަހުން ވެސް ޙަޤީޤަތުގައި ލިބިފައިވަނީ ގާތްގަނޑަކަށް
400,000.00/-ރ. (ހަތަރުލައްކަ ރުފިޔާ) ކަމަށް ހެކިވެރިޔާ (މުޙައްމަދު ޢަލީ) ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވަނިކޮށް، މައްސަލަ ކޯޓަށް ހުށަހެޅުނު ފަހުން (2019 ގައި) ނަޤުދު ފައިސާއިން އެއަށްވުރެ އިތުރަށް
ފައިސާ ދައްކަމުންދާ ކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ލިޔުންތަކުގައި ތާރީޚު ނެތުމާއި، މި މުޢާމަލާތް ހިނގި ދުވަސްވަރު
ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ލިޔުމަކަށް ނުވުމުގެ ސަރީޙަ ފުށުއެރުންތައް ހުރިކަން ފާހަގަކޮ ށްފައިވާނެކަމަށެވެ.
27
.39މިމައްސަލައަކީ ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނު26F އަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން ދަށުކޯޓުން ބަލާފައިވާ މައްސަލައެކެވެ.
ކުރީގެ ޢަމަލުކުރެވުމުން ދިޔަ އުޞޫލުތަކަށް ބަލާއިރު، ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭ ކިތާބީ ހެއްކެއްގެ ސައްޚަކަމާމެދު ސުވާލު
27 ޤާނޫނު ނަންބަރު 11/2022
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

20 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2021/HC-A/281
އުފެދިއްޖެނަމަ ޢަމަލުކުރެވޭ އުޞޫލު ބަޔާންކުރާ އަސާސީ އެއް ޤަޟިއްޔާއަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯ ޓުގެ
اله 28
ޢަބްދު ޢާރިފް ވ. އެޕޯލޯ ހޯލްޑިންގްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ޤަޟިއްޔާއެވެ.
.40އެޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވަނީ، ޑޮކިއުމަންޓެއްގެ ސައްޚަކަމާމެދު ޑޮކިއުމަންޓު ހުށަހެޅި ފަރާތް ނޫން އަނެއް
ފަރާތުން އިންކާރުކޮށްފިނަމަ އެ ޑޮކިއުމަންޓުގެ ސައް ޚަކަން ޘާބިތުކޮށް ދިނުމަކީ އެ ޑޮކިއުމަންޓު ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ
ޒިންމާއެއް ކަމަށެވެ. ޑޮކިއުމަންޓަކާމެދު ޚަސްމުންގެ މެދުގައި ޚިލާފު އުފެދިއްޖެނަމަ، އެ ޑޮކިއުމަންޓު ހެކީގެ
ގޮތުގައި ހުށަހެޅި ޚަސްމަށް ކޯޓުން އަންގަންވާނީ އެ ޑޮކިއުމަންޓުގެ އަސްލު (އަސާސީ ހެކި) ހުށަހެޅުމަށާއި އެ
ލިޔުމުގައި ސޮއިކުރި ފަރާތް ދުނިޔޭގައި ހުރިނަމަ އެ ފަރާތާއި، އެ ލިޔުން ތައްޔާރުކުރި މީހުންނާއި، އެ ލިޔުމުގައި
ސޮއިކުރިއިރު ބަޔަކު ހެކިންގެ ގޮތުގައި ތިބިނަމަ އެ ބަޔަކާއި، އަދި އެނޫންވެސް އެހެން ސާނަވީ ހެކި ހުރިނަމަ
އެ ހެއްކެއް ހުށަހެޅުމަށް ކަމަށް ވެސް އެޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައެޅިފައިވެއެވެ.
41. ނަމަވެސް، ލިޔުމުގެ އަޞްލު ނެތް ސަބަބު ދައުވާކުރާ ފަރާތުން މަޤްބޫލު ގޮތެއްގައި ބަޔާންކޮށްދީ، ކޯޓުން އެ
ދެވަނަ ދަރަޖައިގެ ހެކި މައްސަލައަށް ބަލައިގަންނަ ޙާ ލަތުގައި، އެ ލިޔުމަކީ ސައްޚަ ނޫން ލިޔުމެއް ކަމަށް ބުނެ
29
ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ތައުނުކުރާނަމަ ، ދި ވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ދައުލަތް ވ. މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް
ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުޞޫލުގެ ދަށުން، އެ ލިޔުން ސައް ޚަނުވާ ސަބަބުތައް ބަޔާންކޮށްދީ، އެކަމާ
ގުޅޭ ހެކި ހުށަހެޅުމުގެ ޒިންމާ އުފުލަންޖެހޭނީ އެ ލިޔުމަށް ތައުނުކުރި (ދައު ވާލިބޭ) ފަރާތުންނެވެ.
42. ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ލިޔުމުގެ އަޞްލު ހުށަހެޅުމެއްނެތި، ދެވަނަ ދަރަޖައިގެ ހެކި ހުށަހެޅި ސަބަބު ޤާނޫނީ
ގޮތުން މަޤްބޫލު މިންވަރަކަށް ބަޔާންކޮށްދެވިފައި ނުވާނަމަ، ދައުވާކުރާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް އޮތް އިބްތިދާއީ
ޘާބިތުކުރުމުގެ ބާރު ފުރިހަމަވި ކަމަކަށް ނުބެލެވޭނެއެވެ. މިފަދަ ޙާލަތެއްގައި، ދައުވާލިބޭ ފަރާތުގެ މައްޗަށް
އެ ލިޔުމެއްގެ ސައް ޚަކަން ނެތިގޮސްފައިވާކަން ދެއްކުމުގެ ބުރަ ބަދަލެއް ނުވާނެއެވެ.
2017/SC-A/4028
2013/SC-A/1829
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

21 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2021/HC-A/281
43. މިމައްސަލައިގައި ހިމެނޭ އެއްބަސްވުމާއި، މުޙައްމަދު ޢަލީއަށް ލިބިފައިވާ ފައިސާގެ އަދަދު ޘާބިތުވުމާ ގުޅޭ
ގޮތުން ދަށު މަރު ޙަލާއިން ފެށިގެން ޢަލީ އަނަސްގެ ފަރާތުން ދިޔައީ ސުވާލުކުރުމުންނެވެ. އެގޮތުން
ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، ހުށަހެޅުނު އެއްބަސްވުމާއި ފައިސާ ލިބުނު ކަމުގެ ރަސީދުތަކުގެ އަސްލެއް
ހުށަހެޅިފައިނުވާކަމަށާއި، މިލިޔެކިޔުމުގައި ތާރީޚެއް ނެތްކަމާއި މިލިޔުމުގައިވާ މިންވަރަށް ފައިސާ ލިބިފައިވާ
ކަމަށް މުޙައްމަދު ޢަލީ ވެސް އިންކާރުކުރާ ކަމަށެވެ.
44. ހުށަހެޅުނު ލިޔެކިޔުންތަކަށް ޢަލީ އަނަސްގެ ފަރާތުން ތައުނު ކޮށްފައިވީނަމަވެސް، ލިޔެކިޔުންތަކުގެ އަސްލު
ހުށަހެޅިފައިވާކަން ދަށު ކޯޓަށް ހުށަހެޅުނު މައްސަލައިގެ ލިޔެކިޔުންތަކުން އެނގެން ނެތެވެ. އެހެންކަމުން،
މިމައްސަލައިގައި މިހެއްކަށް ބުރަދަންދީ ގޮތެއް ކަނޑައެޅިފައިވަނީ އެންމެ ރަނގަޅަށް ކަމަށް ނުދެކެމެވެ.
45. އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ފާހަގަކުރާ ފަދައިން މިލިޔެކިޔުންތަކުގައި ޕްރައިމާ ފާސީ މިންގަނޑު ން ބަލާއިރު،
ސުވާލު އުފެދޭ ކަންތައްތަކެއް ހުރިނަމަވެސް، މިމައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ފައިސާދެއްކި
ކަމަށް މުޙައްމަދު ޢަލީވެސް އެއްބަސްވާތީ އެނާޖާއިޒު މަންފާ ހޯދުމަށް ދައުވާކުރުމުގެ ޙައްޤު އިސްތިއުނާފު
ރައްދުވާ ފަރާތަށް އޮތް ކަމަށް ބުރަވެވޭތީއާއި، އިސްތިއުނާފީ ފުރަތަމަ ނުކުތާއާމެދު ވާސިލުވި ނަތީޖާއަށް
ބަލާއިރު، މިއީ މިމައްސަލައަށް މުހިއްމު ވާޤިއާއެއްކަމުގައި ނުފެންނާތީ ، މިލިޔެކިޔުންތަކުގެ ސައްޚަކަމާމެދު
މިކޯޓުން ނަޒަރެއް ފާޅުކުރުން ރަނގަޅުކަމުގައި ނުދެކެމެވެ.
ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދުމަށް ދައުވާކުރުމުގެ ޙައްޤު
46. އިސްތިއުނާފީ ތިންވަނަ ނުކުތާގައި ޢަލީ އަނަސްގެ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ، ގެއްލުމުގެ ބަދަލާއި ގުޅިގެން މަތީ
މަރުޙަލާއިން ނިންމާފައިވާ ނިންމުންތަކާ އެއްގޮތަށް ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ޘާބިތުކޮށްދިނުމަށް އިތުރަށް ހެކި
ހުށަހަޅަން ބޭނުންވާކަމަށް ބުނެ ދަށު ކޯޓުގައި ފާހަގަކުރުމުން އެފުރުސަތު ދީފައިނުވާކަމަށާއި، އަދި އައި ބަދަލާ
ގުޅިގެން ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދުމަށް އެދި ދައުވާ ކުރުމުގެ ފުރުސަތު އޮތް ކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދުމުން
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

22 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2021/HC-A/281
އެގޮތަށް ފުރުސަތުނުދީ މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ ކޮންޓްރެކްޓާބެހޭ ޤާނޫނު ގެ30 23 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް
ކަމަށެވެ.
47. ދަށު ކޯޓަށް އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ދައުވާ ފޯމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، "އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް
ޢަމަލުނުކުރުމުގެ ސަބަބުން 03 އޯގަސްޓް 2016 އިން ފެށިގެން މައްސަލަ ނިމޭ ދުވަހާ ހަމައަށް ލިބެންޖެހޭ
31"
ޖޫރިމަނާއާއި... މިފަދައިންނެވެ.
48. މައްސަލައިގެ ޚުލާސާ ބަޔާނުގައި ޖޫރިމަނާ ނެގުމުގެ އު ޞޫލުތަކަށް ބަދަލު އައިސްފައިވާކަން ތަފްސީލުކޮށް
ބަޔާންކުރުމަށް ފަހު އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ "..... އެއްބަސްވުމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެ
މަތިން އަނބުރާ ހަވާލުނުކުރުމުގެ ސަބަބުން ލިބިފައިވާ ގެއްލުމުގެ ބަދަލަށް/ ޖޫރިމަނާއަށް ދައުވާ ލިބޭ ފަރާތުން
ޒިންމާވާންޖެހޭ ކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވައިދެއްވުމަށާއި، ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ދައުވާކުރާ ފަރާތުން
ނަގައިދިނުމަށް އެދިފައިވާ ފައިސާ މިމައްސަލާގައި ހިމެނޭ ޕްރިންސިޕަލް އަދަދަށް ވުރެ ބޮޑުވާތީ ގެއްލުމުގެ
ބަދަލު ޕްރިންސިޕަލް އަދަދާ އެއްވަރަށް ހަމަޖައްސަވައިދެއްވާ ޖުމްލަ 2,900,000.00/-ރ
(ދެމިލިއަން ނުވަލައްކަ ރުފިޔާ) އެކީ އެއް ފަހަރާ ދައުވާ ކުރާ ފަރާތަށް ދެއްކުމަށް ދައުވާ ލިބޭ ފަރާތަށް އަންގާ
32
ޙުކުމް ކޮށްދެއްވުމަށެވެ.
.49މިޖޫރިމަނާ ފައިސާ ނަގައިދިނުމާމެދު ދަށުކޯޓުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވެވިފައިވާ
އެއްބަސްވުމުގައި އެފަދަ ޖޫރިމަނާއެއް ނަގައިދިނުމަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނެތްކަމަށާއި، އެއްބަސްވުމުގައި ނެތް
ބަދަލެއް ނުވަތަ ޖޫރިމަނާއެއް އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ނަގައިދެވޭނެ ހަމައެއް ނެތްކަމަށެވެ. އަދި، އެފަދަ
33
ޝަރުތުތަކަކަށް ނުރުހުމުގައި ބަދަލު ނަގައިދެވޭނެ ހަމައެއް ނެތް ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. F32
30 ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91
31 ޢަލީ އަނަސްގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓު ހުޅުމާލެ ޑިވިޜަނަށް ހުށަހެޅި "ދައުވާ ފޯމް" ގެ ނަންބަރު -9"ހުށަހަޅާ ދައުވާގައި އެއްވެސް ފައިސާއެއް ނުވަތަ
ގެއްލުމުގެ ބަދަލަކަށް އެދޭނަމަ ފައިސާގެ ޖުމްލަ އަދަދާއި ހިސާބު ކުރެވިފައިވާ ގޮތުގެ ތަފްޞީލް"
24 32 މެއި 2021 ގައި ޢަލީ އަނަސްގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓު ހުޅުމާލެ ޑިވިޜަނަށް ހުށަހެޅި ޚުލާސާ ބަޔާން ޞަފްޙާ 14
33 ދަށުކޯޓުގެ ރިޕޯޓުގެ ޕޮއިންޓް 5 ގެ ޕެރެގްރާފް -3 ސަފްޙާ 8
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

23 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2021/HC-A/281
.50އަދި ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ޘާ ބިތުކުރުމަށް ހެކިހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތަކަށް އެދީފައިވީނަމަވެސް،
މިދައުވާގައި އެދިފައިވާ އަދަދަކީ، ޖޫރިމަނާ fine((އެއް ކަމުގައިވާއިރު، އެފަދަ ޖޫރިމަނާއެއް ގެއްލުމުގެ ބަދަލަށް
ބަދަލުކޮށް އަލުން ފުރުސަތު ދޭން ނުޖެހޭ ކަމަށް ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.
.51އިސްތިއުނާފީ މިނުކުތާގައި އިސްތިއުނާފު ބިނާކޮށްފައިވަނީ މިނިންމުން ކޮންޓްރެކްޓާބެހޭ ޤާ ނޫނު ގެ34 23 ވަނަ
މާއްދާއާ ޚިލާފު ކަމަށް ފާހަގަކޮށެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ދަށު ކޯޓުގެ މިނިންމުން ކޮންޓްރެކްޓާބެހޭ ޤާނޫނު ގެ35 23
ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފުވަނީ ކިހިނެއްކަން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ސާފުކޮށް ބަޔާންކޮށްދީފައި ނުވެއެވެ.
ނިންމަން ފެންނަ ގޮތް :
52. އިސްވެދިޔަ ސަބަބުތައް އެފަދައިން ހުރުމުން ؛
(1)ސިވިލް ކޯޓު ހުޅުމާލެ ޑިވިޜަންގެ ނަންބަރު 116/Cv-C-HD/2020 ޤަޟިއްޔާގެ ނިންމުން ބާޠިލްކޮށް ؛
އަދި
(2)ޞާބިރާ ޢަބްދުލްޣަފޫރު ގެ ފަރާތުން ޢަލީ އަނަސް އަށް 1,450,000/-ރ. (އެއްމިލިއަން ހަތަރު ލައްކަ
ފަންސާސްހާސް ރުފިޔާ) ދޭންޖެހޭކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މައްސަލަ ނިންމަން ފެނެއެވެ.
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ޝަނީޒް ޢަބްދު اެلهގ ރައުޔު :
.53ފަނޑިޔާރު ފާޠިމަތު ފަރްހީޒާގެ ރައުޔަށް އަހުރެން ތާއީދު ކުރަމެވެ.
ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރައޫފު އިބްރާހީމް ގެ ރައުޔު :
.54ފަނޑިޔާރު ފާޠިމަތު ފަރްހީޒާގެ ރައުޔަށް އަހުރެން ތާއީދު ކުރަމެވެ.
34 ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91
35 ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

24 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2021/HC-A/281
އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު ބަޔާންކޮށްދިނު ން
.55މިޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ޙުކުމްކުރުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި މި ޤަޟިއްޔާ
36
އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤު މައްސަލައިގެ ޚަސްމުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އާންމު އުޞޫލެއްގެ ގޮތުން
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓަށް މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅޭނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން
ނިންމުން ނިންމާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައެވެ.37 މި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓު
ޙަވާލުކޮށްފައިނުވާނަމަ، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއްދަތު ގުނަން ފަށާނީ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓު ޙަވާލުކުރާ
38
ތަރީޚުން ފެށިގެންނެވެ. އެހެނަސް، ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ ޚުލާޞާއަށް ބިނާކޮށްވެސް އިސްތިއުނާފަށް
39
ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.
36 މިކަމުގައި ދެވޭ އިސްތިސްނާ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކުރެއެވެ.
37 މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)
38 މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)
39 މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

ބުނުމުގެ:

ފާސްކޮށް، ބާއްސަލުވެރިއަށް ހަވާލުކުރަން ހުކުމް ކުރެއްވުން، ހިނގި ކޯޓް ކުރިޔަށްގެންދިޔަ ނަންބަރު 116/Cv-C-HD/2020 ގެ ކޮންޓްރެކްޓް ކެންސަލްކުރުމުގެ ބުނުމުގައި ދެކޮޅުހެދި ކަންކަމާ ގުޅިގެން، ދ.ހުޅުދޫ، ކ.ބަންޑާރަ ގެ ބާއްވާ ހަ ދިވެހި ރުފިޔާ 1,450,000/- (ތިންލައްކަ ފަންސާސްހާސް ރުފިޔާ) ބާއްސަލުވެރިއަށް ދިނުމަށް ކުރެއްވި ހުކުމާ ގުޅިގެން ކުރިއަށް ގެންދާ ކަންކަމާ ގުޅިގެން، ދ.ހުޅުދޫ، ކ.ބަންޑާރަ ގެ ބާއްވާ ހަ (18) ދުވަހުގެ ތެދުވެރިކަމުގެ ދަށުން، ދިވެހިރާއްޖެ 12 (ބާރަ) ދަނޑުވަރުގެ ބަންދަރު ދިގުވެ ހިނގާ ކަމުގައި ވާތީ، ދ.ހުޅުދޫ، ކ.ބަންޑާރަ ގެ ބާއްވާ ހަ ދިވެހި ރުފިޔާ 1,450,000/- (ތިންލައްކަ ފަންސާސްހާސް ރުފިޔާ) ބާއްސަލުވެރިއަށް ދިނުމަށް ކުރެއްވި ހުކުމާ ގުޅިގެން ކުރިއަށް ގެންދާ ކަންކަމާ ގުޅިގެން